

Přehled značek kvality

Lenka Kouřimská

Katedra mikrobiologie, výživy a dietetiky, ČZU v Praze

**Prodávané potraviny jsou často označovány
nejrůznějšími značkami kvality, které jsou
udělovány na**

- **světové,**
- **evropské,**
- **celostátní či**
- **regionální úrovni.**

Evropské a světové značky kvality

3 značky v EU:

Chráněné označení původu (CHOP)

= Protected Designation of Origin (PDO)

Chráněné zeměpisné označení (CHZO)

= Protected Geographical Indication (PGI)

Zaručená tradiční specialita (ZTS)

= Traditional Speciality Guaranteed (TSG)

Evropské značky kvality

System těchto chráněných označení vznikl v EU v roce 1992.

Jejich cíle jsou:

- **ochrana názvů kvalitních zemědělských a potravinářských výrobků,**
- **ochrana spotřebitele před nežádoucím klamáním,**
- **propagace výjimečné kvality zaevidovaných produktů z EU.**

Chráněné označení původu

- výrobky, jejichž produkce, zpracování a příprava probíhá vždy **pouze** ve vymezené zeměpisné oblasti.
- **úzká vazba na určité místo** původu, region nebo zemi.
- vlastnosti výrobku jsou převážně nebo výlučně dány konkrétním zeměpisným prostředím s jeho vlastními přírodními a lidskými činiteli

Chráněné označení původu

Všechny fáze výroby, tj. produkce, zpracování a příprava, musí probíhat ve vymezené zeměpisné oblasti.

Z českých výrobků mají toto označení například Žatecký chmel nebo Pohořelický kapr.

Chráněné zeměpisné označení

- výrobky, jejichž **alespoň jedna z fází výroby** (produkce, zpracování nebo příprava) probíhá ve vymezené oblasti
- na rozdíl od Chráněného označení původu **nemusí** tedy v určitém místě, regionu nebo zemi **probíhat všechny etapy výrobního procesu**

Chráněné zeměpisné označení

- Z České republiky jsou takto zaregistrovány například pivo Budvar, Karlovarské oplatky, Hořické trubičky, Jihočeská Niva nebo Olomoucké tvarůžky.

Zaručená tradiční specialita

- výrobky, které mají **zvláštní soubor vlastností a tradiční používání** nejméně po dobu 30 let (dříve bylo 25 let)
- označení tedy zaručuje především **přesnost receptury**, nikoliv značku výrobce

Zaručená tradiční specialita

- V České republice se toto označení například vztahuje na některé masné výrobky, jako jsou **Lovecký salám** a **Špekáčky**.

DOOR: Database of Origin and Registration

The Database of Origin & Registration (DOOR) project supports the agricultural product quality policy by providing a modern IT system for the dissemination of public data with regard to registered PDOs (**Protected Designations of Origin**), PGIs (**Protected Geographical Indications**) and TSG (**Traditional Specialties Guaranteed**) through Europe.

[Právní upozornění](#) | [Často kladené otázky](#) | [Vyhledávání](#) | [Kontakt](#) | [Login 3C/3CG](#)

čeština (cs) ▾

[Evropská komise](#) > [Zemědělství a rozvoj venkova](#) > [Zemědělství a potraviny](#) > [DOOR](#) > Browse

- Latest [registered](#) designations
- Latest [published](#) designations
- Latest [applied](#) designations

50 rows ▾ view 1 - 3 from 3 rows.

Číslo dokumentu	Země	Název	Druh žádosti	Date	Stav:	.xls
<input type="text"/>	CZ - Česká repub	<input type="text"/>	...	<input type="text"/>	...	<input type="text"/>
		Třída 1.3 Sýry				<input type="button" value="search"/> <input type="button" value="showAll"/>
CZ/PGI/0005/0399	Česká republika	Olomoucké tvarůžky	CHZO	05/08/2010	Zaevidována	
CZ/PGI/0005/0406	Česká republika	Jihočeská Zlatá Niva	CHZO	15/01/2010	Zaevidována	
CZ/PGI/0005/0405	Česká republika	Jihočeská Niva	CHZO	14/01/2010	Zaevidována	

50 rows ▾ view 1 - 9 from 9 rows.

Číslo dokumentu	Země	Název	Druh žádosti	Date	Stav:	.xls
<input type="text"/>	CZ - Česká repub	<input type="text"/>	...	<input type="text"/>	...	<input type="text"/>
		Třída 2.1 Pivo				<input type="button" value="search"/> <input type="button" value="showAll"/>
CZ/PGI/0005/0409	Česká republika	Černá Hora	CHZO	06/11/2009	Zaevidována	
CZ/PGI/0005/0398	Česká republika	Břežnický ležák	CHZO	15/10/2009	Zaevidována	
CZ/PGI/0005/0373	Česká republika	Brněnské pivo ; Starobrněnské pivo	CHZO	24/07/2009	Zaevidována	
CZ/PGI/0005/0376	Česká republika	Znojenské pivo	CHZO	06/05/2009	Zaevidována	
CZ/PGI/0005/0375	Česká republika	České pivo	CHZO	17/10/2008	Zaevidována	
CZ/PGI/0005/0363	Česká republika	Chodské pivo	CHZO	31/05/2008	Zaevidována	
CZ/PGI/0017/0444	Česká republika	Budějovické pivo	CHZO	23/09/2003	Zaevidována	
CZ/PGI/0017/0445	Česká republika	Budějovický měšťanský var	CHZO	23/09/2003	Zaevidována	
CZ/PGI/0017/0446	Česká republika	Českobudějovické pivo	CHZO	23/09/2003	Zaevidována	

50 rows ▾ view 1 - 9 from 9 rows.

Biopotraviny

Musí být vyrobeny v systémech ekologického zemědělství.

Zákon č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství a Nařízení EP a Rady (EU) 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů Nařízení Rady č. (ES)

Ekologické zemědělství:

- **respektuje citlivé vztahy mezi člověkem a přírodou,**
- **programově se zříká ekologicky a zdravotně rizikových prostředků intenzivního, chemizovaného zemědělství.**

Biopotraviny

Certifikovaní výrobci biopotravin mohou své výrobky označit tzv. „**biozebrou**“ a také logem EU tzv. „**listem**“.

V České republice mají tato označení nejčastěji mléko a mléčné výrobky, pečivo, čaje, koření, mouka, těstoviny, dětská výživa, vejce, kuřecí, vepřové a hovězí maso, sušené ovoce a víno.

Biopotraviny

Certifikační organizace pověřené MZe:

- KEZ o.p.s.
- ABCERT AG, organizační složka
- Biokont CZ, s.r.o.
- BUREAU VERITAS CZECH REPUBLIC, spol. s r.o.

Číselný kód kontrolní organizace (dle Nařízení

Komise (EU) č. 271/2010):

CZ-BIO-xxx

Světové značky kvality

Fairtrade

Hlavně výrobky z rozvojových zemí (banány, kakao, káva, bavlna, cukr, čaj), u kterých se například při pěstování a následném zpracování nevyužívá levná dětská pracovní síla.

Fair trade je
spravedlivý obchod

Lidem ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky dává možnost **užít se vlastní prací** za důstojných podmínek. Za svou kávu, kakao nebo banány dostávají spravedlivě zaplacené, pěstují s ohledem na životní prostředí a jejich **děti můžou chodit do školy.**

Fairtrade - principy

- spravedlivá cena
- rozvoj komunit
- ochrana přírody
- dlouhodobé obchodní vztahy
- důstojné pracovní podmínky
- rovnoprávnost
- demokracie
- zákaz dětské práce

<https://www.fairtrade.cz/>

Značky kvality udělované v ČR

Klasa

- nejznámější celostátní značka kvality
- udělována od roku 2003 **ministrem zemědělství**
- výrobky musí vykazovat **výjimečné kvalitativní charakteristiky ve srovnání s běžnými výrobky dostupnými na trhu**
- značka KLASA je propůjčena výrobku na **tři roky** s možností prodloužení, ale i odebrání

Klasa

Nadstandardní charakteristiky:

- 1. mimořádné kvalitativní nadstandardní vlastnosti** (např. technologie výroby, tradičnost, významný obsah některých složek, které obohacují výrobek)
- 2. složení výrobku** (např. použité suroviny, přídatné látky)
- 3. výjimečné senzorické vlastnosti** (např. vzhled, chuť a vůně)

Některé kuriózní nadstandardní charakteristiky:

- **brambory:** „základní kámen našeho pěstování je tradiční způsob odkamenění“
- **zelenina:** „vyzrálá chuť na vyzrálém hnoji“

Skupina potravin	Specifické požadavky
Mléko a mléčné výrobky	Složení, obsah tuku, obsah mléka, čerstvost bez přídavných látek, jejichž použití není technologicky nezbytné.
Masné výrobky	Vysoký podíl masa, jen technologicky nezbytné množství přidané vody a přídavných látek; bez enzymů, aromat, SOM a náhražek (např. sója).
Ovoce a zelenina	Čerstvost, zralost, I. třída jakosti.
Nealkoholické nápoje	Vysoký podíl ovocných složek, bez přídavných látek, enzymů a aromat, jejichž použití není technologicky nezbytné.
Pekařské výrobky	Čerstvost (ne ze zmrazených polotovarů), bez přídavných látek, enzymů a aromat, jejichž použití není technologicky nezbytné.
Lahůdky	Čerstvost suroviny, bez přídavných látek, enzymů a aromat, jejichž použití není technologicky nezbytné.

Regionální potravina

- uděluje Ministerstvo zemědělství ČR
- výrobek musí být **vyroben na území kraje, ve kterém mu bylo ocenění uděleno, a ze surovin z dané oblasti**
- musí prokazovat **jedinečnost v porovnání s běžnou produkcí, tradiční recepturu, originální výrobní postup nebo využití specifické regionální suroviny**

[OCENĚNÉ REGIONÁLNÍ POTRAVINY](#)[PRO VÝROBCE](#)[PRO SPOTŘEBITELE](#)[AKCE](#)[KONTAKTY](#)[Oceněné regionální potraviny](#) > [STŘEDOČESKÝ KRAJ](#)[JIHOČESKÝ KRAJ](#)[JIHOMORAVSKÝ KRAJ](#)[KARLOVARSKÝ KRAJ](#)[KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ](#)[LIBERECKÝ KRAJ](#)[MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ](#)[OLOMOUCKÝ KRAJ](#)[PARDUBICKÝ KRAJ](#)[PLZEŇSKÝ KRAJ](#)[STŘEDOČESKÝ KRAJ](#)[Akce](#)[O kraji](#)[Tipy na výlety](#)[Regionální recepty](#)[ÚSTECKÝ KRAJ](#)

REGIONÁLNÍ POTRAVINY STŘEDOČESKÝ KRAJ

KATEGORIE

2019

FILTROVAT

[Zrušit filtraci](#)Zobrazit po:

1 2 >

MILOVICKÉ ŠKVAŘENÉ SÁDLO VE SKLE

Vítězná kategorie
Výrobce
Rok vyhlášení

Masné výrobky tepelně opracované
Fiala Milovice, s.r.o.
2019

JESTŘEBICKÁ PAŠTIKA

Vítězná kategorie
Výrobce
Rok vyhlášení

Masné výrobky trvanlivé
WIFCOM a.s.
2019

Česká potravina

Logem s českou vlajkou a nápisem

„Česká potravina“ nebo jen slovy „Česká potravina“ si mohou potravináři dobrovolně označit své výrobky, pokud splní dvě základní podmínky:

- **místo výroby v České republice**
- **stanovený podíl českých surovin (100 %, 75 %)**

Je to značka odkazující na místo původu potraviny.

Česká chuťovka a Dětská chuťovka

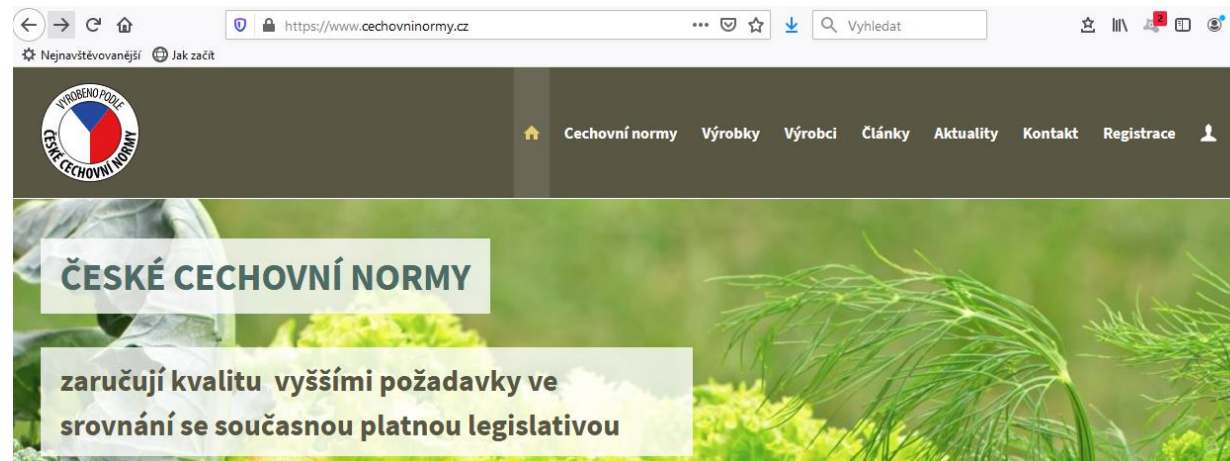
- výrobky **tuzemských** výrobních potravinářských podniků, které jsou dodávány do oběhu na současný **trh České republiky**
- výrobek musí splňovat vysoké senzorní parametry, zejména **výrazné chuťové vlastnosti**

České cechovní normy

- normy stanovující kvalitativní parametry dané potraviny
- stvrzují, že firma vyrábí dle určeného technologického postupu
- jednoznačně určují, co se do daného výrobku má a může použít

Ruské vejce

Název	Hodnota
Číslo cechovní normy	2015-10-16-0043
Zařazení dle legislativy	Lahůdkářské výrobky - Kusové zboží - ruská vejce a jiné kombinované výrobky
Zadavatel normy	
	Sekce lahůdek Potravinářské komory České republiky
Společnost	Počernická 96/272 108 03 Praha 10 Česká republika
Požadavky na složení	
Povinné složky	<ul style="list-style-type: none"> ▪ majonézový (<u>bramborový</u>, <u>vlašský</u>, <u>pochoutkový</u> nebo <u>pařížský</u>) salát podle ČCN ▪ vejce vařené nejméně 14 % ▪ šunka výběrové třídy jakosti ▪ okurka sterilovaná ▪ paprika sterilovaná
Přípustné složky	<ul style="list-style-type: none"> ▪ majonéza podle ČCN <u>Salátová majonéza pro lahůdkářské výrobky</u> ▪ cukr ▪ sůl ▪ ocet kvasný lihový ▪ koření ▪ petržel kadeřavá čerstvá nebo jiná zeleninová ozdoba
Nepřípustné složky	masné výrobky obsahující strojně oddělené maso
Technologický postup	Není požadován.
Senzorické požadavky	

Naše nákupní rozhodování?

Většina (78 procent) značky kvality při nákupu reflektuje, přičemž desetina se na takto označené potravinářské výrobky přímo soustřeďuje a preferuje je.

Cca polovina populace má alespoň částečný přehled, co která značka znamená, druhá polovina moc neví.

Přesné informace o pozadí značek kvality zná jen minimum spotřebitelů (3 %).

Více na <https://www.e15.cz/byznys/ostatni/stem-mark-znacky-kvality-potravin-vnimame-ale-moc-se-nezajimame-co-je-za-nimi-1178167>

Jak na výběr potravin podle značek, tak na zjišťování informací o značkách kvality se častěji soustředují lidé nakupující každodenně, s vysokoškolským vzděláním a ve středních věkových kategoriích 30–44 let.

Vyhledáváte při nákupu potravin výrobky s označením kvality?

Podpořená znalost značek kvality potravin

Nyní Vám předložím několik značek, kterými mohou být označeny potravinářské výrobky v českých obchodech. Které z nich znáte, o kterých víte, že existují?

Podpořená znalost všech značek kvality včetně těch evropských roste.

Od počátku měření:

- CHZO: 7 % ↑
- ZTS: 3 % ↑
- CHOP: 8 % ↑

EVROPSKÁ UNIE PODPORUJE KAMPANĚ ZAMĚŘENÉ NA PROPAGACI TRADIČNÍ

Děkuji Vám za pozornost

kourimska@af.czu.cz